

## **Aanpak Gendergerelateerd Geweld in Nijmegen**

d.d. 28 januari 2025

### **Inleiding**

Het college heeft als reactie op de motie 'Geweld tegen vrouwen stopt met de start van een genderspecifieke<sup>1</sup> aanpak'<sup>2</sup> toegezegd in het Veiligheidsbrief 2025 een terugkoppeling te geven over de aanpak van gendergerelateerd geweld in Nijmegen. Hierbij een terugkoppeling van de aanpak van gendergerelateerd geweld in Nijmegen.

### **Maatschappelijk probleem**

Gendergerelateerd geweld, waaronder intieme terreur, stalking en femicide is een ernstig maatschappelijk probleem dat vrouwen onevenredig vaak treft. Dit type geweld is geworteld in structurele ongelijkheden tussen mannen en vrouwen, versterkt door stereotype gendernormen en machtsverschillen.

Een genderspecifieke aanpak is noodzakelijk om niet alleen de symptomen, maar ook de diepere oorzaken van dit geweld aan te pakken. En de rol die het speelt in bepaalde maatschappelijke problemen. In de context van gendergerelateerd geweld betekent dit dat de aanpak rekening houdt met de verschillen in hoe mannen, vrouwen en mensen met andere genderidentiteiten geweld ervaren. Maar ook welke oorzaken aan het geweld ten grondslag liggen en welke hulp en preventiemaatregelen het meest effectief zijn.

Dit betekent aandacht voor:

- Bewustwording bij professionals hoe genderrollen en machtsdynamieken geweld beïnvloeden.
- Hulpverlening die inspeelt op de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes, waaronder veilige opvang en hersteltrajecten die aandacht hebben voor onderlinge machts- en ongelijkheids- verhoudingen, economisch en sociaal herstel. En ook ondersteuning van mannen met aandacht voor rollenpatronen die versterkend kunnen werken richting geweld in een relatie.

---

<sup>1</sup> Gender gaat over rollen, gedragingen, activiteiten en eigenschappen die men in een maatschappij passend vindt voor vrouwen en mannen. Als we spreken over gendergerelateerd geweld, dan wordt bedoeld geweld dat mensen van een bepaalde sekse onevenredig raakt of geweld waarbij gender een rol speelt in het ontstaan of het voortduren van het geweld. Door ondertekening van het Verdrag van Istanbul<sup>1</sup> heeft Nederland zich gecommitteerd aan het doel vrouwen te beschermen tegen alle vormen van geweld en geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te voorkomen.

<sup>2</sup> Via de motie 'Geweld tegen vrouwen stopt met de start van een genderspecifieke aanpak'<sup>2</sup> wordt het college opgeroepen te starten met een genderspecifieke aanpak geweld tegen vrouwen door:

- In overleg te treden met relevante samenwerkingspartners om een integrale benadering tegen gendergerelateerd geweld op te stellen met nadruk op het herkennen en delen van waarschuwingssignalen.
- Hierbij oog hebben voor laagdrempeligheid en overzichtelijkheid van hulporganisaties waar vrouwen terecht kunnen
- Bij de ontwikkeling van de nieuwe Regioaanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Gelderland-Zuid een proactieve benadering van gendergerelateerd geweld onder de aandacht te brengen, inclusief psychisch geweld en intieme terreur
- Onderzoeken of de reizende expositie FEMICIDE door Open Mind ook in Nijmegen vertoond kan worden om meer publiek bewustzijn te creëren over dit onderwerp
- In de Veiligheidsbrief van 2025 een terugkoppeling te geven over de aanpak van gendergerelateerd geweld in Nijmegen

- Preventie en voorlichting gericht op het doorbreken van genderstereotypen en het herkennen van signalen van geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Nijmegen faciliteert voor de Regio Gelderland-Zuid diverse voorzieningen en initiatieven relevant om slachtoffers van gendergerelateerd geweld goed te kunnen ondersteunen, waaronder:

1. Moviera: Voor opvang, begeleiding en laagdrempelige hulp. Programma's voor economisch en sociaal herstel, zoals De Nieuwe Toekomst. Maatje achter de voordeur en een laagdrempelige plegeraankpak.
2. Centrum Seksueel Geweld (CSG): Acute hulp, begeleiding voor slachtoffers van seksueel geweld en eerste ondersteuning aan slachtoffers van geweld langer geleden.
3. Netwerkaanpak seksueel geweld, gecoördineerd door de GGD, met als doel betere signalering, samenwerking en preventie.
4. Deelname Programma Veilige Steden: Activiteiten om de veiligheid van vrouwen in de publieke ruimte en horeca te vergroten.
5. We faciliteren Veilig Thuis en ontwikkelen een e-learning om bewustwording, signalering en een deskundige handelwijze rondom eerdergerelateerd geweld door professionals te versterken.
6. Er is een regionale digitale kennisbank huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) beschikbaar waar professionals ook kennis kunnen opdoen [over gendersensitief handelen Kennisbank HGKM - Gemeente Nijmegen](#). De Kennisbank (HGKM) biedt professionals in het brede sociale domein de kans om kennis op te doen over een genderspecifieke aanpak gericht op preventie en hulpverlening.

De hierboven genoemde hulpverleningsorganisaties zijn bekend met het belang van een genderspecifieke aanpak met aandacht voor (stereotype) gender-rolpatronen, wederzijdse verwachtingen en afhankelijkheden en het streven naar laagdrempelige beschikbaarheid van hulp.

De gemeentelijke facilitering van de organisaties en initiatieven draagt bij aan een genderspecifieke benadering van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Blijft staan dat gendergerelateerd geweld te veel voorkomt, hulp helaas niet altijd op tijd wordt gevonden en dat we meer toe willen naar preventie. De complexiteit van deze problematiek vraagt om inspanning en samenwerking tussen zorg, veiligheid en samenleving. Het vergroten van bewustwording en versterken van gendersensitieve hulpverlening –bij genoemde organisaties maar in het brede sociale en veiligheidsdomein - zijn cruciale stappen. Versterking van het sociale netwerk rondom slachtoffers, om isolatie te voorkomen. Vandaar dat het relevant is het thema meer expliciet onder de aandacht te brengen bij professionals en ook bij onze inwoners met voor al ook aandacht voor intieme terreur, stalking en femicide. Van belang blijft daarbij aandacht voor beschikbaarheid van laagdrempelige hulpverlening en meer bewustwording en educatie in de samenleving in zowel het sociale als veiligheidsdomein.

Naast de eerdergenoemde inzet richten we ons ook op de volgende acties:

- We vragen de genoemde organisaties om kennis, ervaringen en nut van een genderspecifieke benadering actief en expliciet met elkaar uit te wisselen en

optimaal te benutten in de aanpak. We betrekken daarbij het belang om seksuele specifieke gegevens te verzamelen met aandacht voor genderspecifieke dynamiek van het geweld.

- We versterken van de genderspecifieke aanpak in hulpverlening door een training/e-learning op het thema 'kennis over 'gendergerelateerde aspecten bij geweld in afhankelijkheidsrelaties' te laten ontwikkelen en aan te bieden aan lokale teams in Gelderland-Zuid.
- We organiseren een publiekscampagne gericht op het herkennen van signalen gendergerelateerd geweld en weten wat je dan kunt doen.
- We agenderen Intieme terreur en Femicide via het Bestuurlijk Overleg Nijmegen Zorg en Veiligheid (BONZV) als specifiek thema met als doel een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen.
- In 2024 is een werkgroep gestart om inzicht te krijgen in de huidige coördinatie en begeleiding van slachtoffers van gendergerelateerd geweld. Uit de eerste signalen blijkt dat onvoldoende structurele, langdurige coördinatie is voor slachtoffers. Dit bemoeilijkt een integrale en duurzame aanpak waarin zorg, veiligheid en strafrecht effectief op elkaar worden afgestemd. We onderzoeken de mogelijkheid om een Ontwikkeltafel in te richten in Gelderland-Zuid om de structurele coördinatie te versterken om zo bruggen slaan tussen sociale zorg, veiligheidsdomein en strafrechtelijke trajecten. En ook om een model te organiseren waarin slachtoffers een vaste coördinator krijgen die hen langdurig ondersteunt.